

“Pagātnes ēnas” mani piesaistīja jau ar pirmo lappusi. Romāns ir kriminālstāsta un psiholoģiskā trillera apvienojums. Tajā atainoti dzīves pavērsieni, emociju uzplaisnījumi un cīņa ar likstām. Mums atklājas četri dažādi likteņi, četri atšķirīgi varoņi, kurus saista viena nāve, pat divas.

Beata Weidemann

Idejas oriģinalitātes ziņā tas ir viens no labākajiem Šarlotes Linkas romāniem. Notikumi, kuru dēļ četri cilvēki izjūt naidu pret Dāvidu Belino, ir satriecoši. Ļoti iesaku grāmatu izlasīt.

Andreas Wallner

Viens liķis, daudz aizdomās turamo, daudz nozieguma motīvu. Jo vairāk lasītājs uzzina par Dāvidu Belino, jo dziļāk viņa iesakņojas pārliecība, ka Dāvids savu likteni ir pelnījis. Ar kaut ko tādu literatūrā var sastapties reti.

Kerstin Stutzke

Par to, kurš tad ir vainīgais, jālauza galva līdz pašām grāmatas beigām. Ļoti interesanti aprakstīti motīvi, katram bija iemesls izdarīt slepkavību.

Rita Kullock

Vēl viens perfekts Šarlotes Linkas romāns. Manuprāt, tas ir interesants, varoņi ir labi aprakstīti. Nav iespējams pārtraukt lasīšanu.

Liselotte Lang

Vienmēr esmu pārsteigta par negaidītajiem pavērsieniem, ko Š. Linka tik bieži sagādā.

Beate Radermacher

Es “apriju” arī šo grāmatu. Visi viņas darbi ir labs krimināltrillera un romantiskā romāna apvienojums. Šādas grāmatas var radīt atkarību.

Francise Rumpf

Aizraujoša un labi uzrakstīta. Šarlote Linka ir īsta meistare savā jomā.

Anita Laub

C H A R L O T T E

LINK

SCHATTENSPIEL

Š A R L O T E
L I N K A
P A G Ā T N E S Ē N A S

No vācu valodas tulkojusi
Sinda Krastiņa

821.112.2-31
Li 580

Charlotte Link
SCHATTENSPIEL

© 1991/2011 by Blanvalet Verlag,
a division of Verlagsgruppe Random House GmbH, München, Germany

Edgara Švanka vāka dizains

Vāka dizainam izmantots foto no © depositphotos.com

Šarlote Linka
PAGĀTNES ĒNAS

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA
Redaktore *Margita Krasnā*
Korektores *Elīna Vēja, Zinta Stikute*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. V-1145.
A/s "Poligrāfists", SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010.

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Sinda Krastiņa, 2020
© Literārā apdare, mākslinieciskais noformējums, izdevums latviešu valodā,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2020
ISBN 978-9934-0-8875-9

ŅUJORKA, 1988. GADA VECGADA NAKTS

Jaunajā gadā bija aizritējušas piecas minūtes, un virs Ņujorkas debesīs traucās krāsainās salūta raķetes, kad Andreass Bredovs krūšu kreisajā pusē sajuta asas sāpes un dažas sekundes cīnījās pēc elpas. Viņa ķermenis pārklājās sviedriem. Pēc brīža viss pārgāja – tikpat pēkšņi, kā uznācis, taču pietika viņam dziļi ievilkst elpu un atkal atgāzties atzveltnī, lai sāpes no jauna atgrieztos, spazmatiskas, briesmīgas sāpes, kas aizžņaudza rīkli un rokām un kājām lika drebēt. Piespiedis rokas pie krūtīm, Andreass savilkās čokurā.

Infarkts. Tas varēja būt tikai infarkts.

Jau gadiem Andreasu vajāja bailes, ka kaut kas tāds ar viņu varētu notikt. Ārsts arvien tika viņu brīdinājis par infarkta risku. Sirds un asinsspiediena zāles papildināja visas viņa ēdienreizes. Andreasu zināmā mērā nomierināja apziņa, ka ap viņu vienmēr būs pietiekami daudz cilvēku, kuri varēs viņam palīdzēt, – šoferis, sulainis, apkopēja, sekretāre, mājkalpotājas. Un Dāvids, kurš arī nakšņoja dzīvoklī.

Patiesi, pēdējos gados Andreass Bredovs gandrīz ne mirkli nebija pavadījis viens, jo kurp gan vienatnē būtu jādodas sešdesmit vienu gadu vecam neredzīgam vīram? Allaž kāds bija viņu paņēmis pie rokas, izpalīdzējis. Vajadzēja tikai pasaukt vai piezvanīt, un pusducis pakalpīgu gariņu jau steidzās pie viņa. Arvien. Tikai tonakt ne. Naktī, kad 1988. gadu nomainīja 1989., Andreass Bredovs, viens no bagātākajiem vīriem Amerikas Austrumu krastā, bija pilnīgi viens savā lepņajā dzīvoklī augstu virs Piektās avēnijas.

Piepeši viņam sametās slikta dūša, un viņš izvēmās. Uz īsu brīdi Andreasam kļuva vieglāk, un viņš spēja skaidri domāt: tikai jāpaceļ telefona klausule un jānospiež taustiņš 1, tad viņš tiks savienots ar durvju sargu lejā priekštelpā. Sargs zināja ārsta telefonu, turklāt viņam bija penthausa rezerves atslēga. Viņš arī varētu uzvest ārstu augšā uz divdesmito stāvu. Jā, durvju sargs. Viņam vajadzīgs tikai durvju sargs.

Andreasa darbistabā, no kuras bija pārskatāms viss Centrālparks, mēbeles bija sarindotas gar sienām un telpas vidus atstāts brīvs, tāpēc Andreass varēja kustēties ātri un nepaklūpot.

Viņam šķita, ka apkārt viss griežas. Viņš četrpārus virzījās pa persiešu paklāju, vecu un ļoti dārgu. Sāpes bija tik tikko paciešamas. Kaut kur istabas vidū Andreass sabruka un gulēja, sarāvies kā embrijs; viņš juta asaras sariešamies acīs, ar roku ķēra pie kakla, pavilka vaļīgāk kaklasaiti.

Es mirstu. Es mirstu. Es mirstu.

Nāves bailes dzina viņu rāpot tālāk. Līdz rakstāmgaldam... tur stāvēja telefons... ja viņš tiks līdz telefonam... Ārā blikšķēdamas un kaukdamas sprāga svētku raķetes. Andreasam bija sajūta, it kā agrāko Jaungada nakšu ainas būtu dziļi iespiedušās viņa atmiņā un viņš spētu redzēt sarkanos zibšņus, zaļās zvaigznes, zeltīto uguni pie tumšajām debesīm. Gārgdams, būdams gandrīz bezsamaņā no sāpēm, viņš taustīdamies meklēja rakstāmgalda malu, tad, pret to atbalstījies, uzslējās augšā. Roka tvēra pēc klausules un sastinga.

Telefons neatradās savā vietā!

Andreass, protams, uzreiz nodomāja, ka ir kļūdījies un pierāpojis pie rakstāmgalda no otras puses. Reibonis un elpas trūkums bija viņu izsītuši no sliedēm. Viņš vairs nezināja, kur ir augša, kur apakša, kur labā un kreisā puse.

Jēziņ, ja tikai sāpes mitētos! Viņš būtu varējis aizlauzties līdz savai sirdij, cieši to aptvert ar abām plaukstām, izbrīvēt tai vietu, lai tā atkal spētu netraucēti sisties. Notupies pie rakstāmgalda, Andreass mēģināja meklēt vēlreiz, ar drebošu roku taustīdamies pa galda virsmu. Diktofons... ierāmētā viņa vecāku fotogrāfija... trauks ar pildspalvām... bet vēl šeit vajadzēja stāvēt telefonam! Viņš iešņukstējās un centās domās rekonstruēt

istabas iekārtojumu: viņam aiz muguras atradās atpūtas stūrītis, priekšā – logs, pa labi – lampa, pa kreisi, sasadīts, bija jābūt telefonam!

Izvēmies otrreiz, Andreass noslīga uz grīdas. Viņa vaigs uzgūla plaukstai, un no tēva mantotais masīvais zelta gredzens iegriezās miesā.

Gredzens piepeši uzjundīja atmiņas. Lai gan tie bija gandrīz pusgadsimtu seni notikumi, ainas bija tik spilgtas un skaidras, it kā tie būtu norisinājušies tikai vakar.

Berlīne, 1940. gads. Tajā kara vasarā viņam bija trīspadsmit gadi; tā bija silta vasara, kā viņš vēl atcerējās, un laiks, kad visur bezrūpīgi runāja par galīgo uzvaru un vācu karaspēks no visām frontēm ziņoja par galvu reibinošiem panākumiem. Andreass bieži sēdēja pie radiouztvērēja un klausījās Jozefa Gebelsa spalgaajā balsī, kurā viņš propagandēja vācu virskundzību visā pasaulē. Andreasam nepatika Gebelss, un Ādolfs Hitlers arī ne. Protams, viņš nekad nebija to paudis skaļi un nemaz nespēja skaidri pateikt, uz ko balstās viņa antipātijas. Partija galu galā rīkoja lieliskus pasākumus tieši jaunatnei. Andreass bija jaunatnes organizācijas biedrs, un katru nedēļas nogali notika pārgājieni ar nakšņošanu teltīs, ugunsgrūdu, aizraujošām spēlēm, viņiem mācīja būt biedriskiem un drosmīgiem. Kopumā brīnišķīgas lietas trīspadsmitgadīgam zēnam, taču aiz tā visa bija kaut kas vairāk nekā tikai spēles un izklaides, un tas viņam bieži iedvesa nelielas bailes. Viņš bija saprātīgs un ļoti jūtīgs bērns un nojauta netveramas, nenosakāmas briesmas. Tajā vasarā, precīzāk sakot, 25. maijā, notika divas lietas, un viena bija saistīta ar Kristīni, Andreasa rotaļu biedreni. Kristīne bija Andreasa labākā draudzene un uzticības persona, kura zināja visus viņa dvēseles noslēpumus. Viņi kopā bija spēlējuši indiāņus un karali un princesi, bet tagad arī bieži vienkārši tāpat stundām sēdēja un runāja, īpaši brīžos, kad Andreasu māca melanholija un skumjas, kad viņu nesaprata neviens, izņemot Kristīni. Viņa bija stiprākā no abiem, taču todien meitene ieradās saraudātām acīm un atrisušām bizēm. – Viņi apcietināja manu tēvu, Andreas! Viņi apcietināja manu tēvu!

– Kas?

– Gestapo. Šodien no paša rīta. Viņi izvandīja visu mūsu māju un pēc tam aizveda tēvu līdzī. Andreas, ko man darīt?

– Kāpēc tavu tēti apcietināja?

Kristīne atkal sāka šņukstēt. – Jo viņš iestājas pret Ādolfu Hitleru. Viņš uzskata, ka Hitlers ir noziedznieks, kurš mūs visus iebrūdis nelaimē. Un kāds viņu tāpēc nosūdzēja... Andreas, man ir tik bail.

Viņš aplika roku ap meitenes pleciem. – Esmu kopā ar tevi, Kristīn. Nebaidies. – Taču Andreass nevarēja viņai palīdzēt, to viņš zināja. Neviena nevarēja neko pasākt pret gestapo. Tā bija visvarena. Klīda runas par spīdzināšanas pagrabiekiem, briesmīgiem cietumiem, nometnēm, cilvēkiem, kuri vairs nekad neatgriezās mājās. – Varbūt tēvu tikai nopratinās un tad atbrīvos. – Taču viņš pats tam neticēja. Un arī Kristīne ne. Sirdi plosošu un bezcerīgu skatienu viņa teica, ka esot pārliecināta: tētis nekad nepārnāks. Pēc tam meitene devās mājās, jo vajadzēja parūpēties par mammu, kura kā sastingusi sēdēja dzīvoklī un nesaprata, kas noticis.

Kā vēlāk izrādījās, Kristīnes tēvs patiesi neatgriezās; viņa pēdas veda uz vienu no tām bēdīgi slavenajām nāves nometnēm un tur pazuda. Un, šķiet, tā bija dīvaina likteņa spēle, ka Andreass tajā pašā dienā uzzināja: viņa tēvs ir kritis Francijā.

To pavēstīja tante Gudruna, viņam vakarā pārnākot mājās. Viņa to izdarīja neiejūtīgi, nemākulīgi, sev ierastā manierē. Vispirms tante ilgī runāja riņķī apkārt, minstinājās un stāstīja kaut ko par drosmi un vāciešu varonību (Gudruna bija īsta patriote!), un, kad Andreass jau bija ļoti uztraukts un neko labu vairs neceļēja dzirdēt, viņa piepeši sacīja: – Jā, šodien pienāca telegramma. Tavs tēvs ir kritis, Andreas. Tur neko vairs nevar darīt. – Tad viņa pagriezās pret plīti un neatlaidīgi maisīja lielā katlā ēdienu, nespējot pat uzlūkot sev aiz muguras stāvošo bālo, pārbiedēto bērnu, kur nu vēl apskaut vai vismaz noglāstīt viņam galvu.

Andreasa galvā šajās minūtēs bija tikai viena doma: tagad man vairs nav neviena. Neviena uz pasaules.

Andreasa māte bija mirusi, laižot viņu pasaulē, un tēvs, pulkvežleitnants Bredovs, viens netika galā ar mazuļa aprūpi. Viņš bija vecā prūšu kaluma virsnieks, nopietns, korekts un ar lielu

pienākuma apziņu, allaž mazliet stingrs un nepieejams. Viņš iekšēji juta lepnumu un arī mīlestību pret savu mazo dēļu, taču galīgi nebija spējīgs puikam to izrādīt. Bredovs sameklēja auklīti, maksāja viņai dāsnu atalgojumu, mierīgu sirdi atstāja visu viņas ziņā un, īpaši nekontrolējot, deva viņai rīcības brīvību.

Protams, tā nebija zēna vienīgā auklīte, šāda veida pieskatītājas visdažādāko iemeslu dēļ bieži mēdza mainīties; līdz astoņu gadu vecumam Andreasu bija uzraudzījušas jau septiņas “jaunkundzes”, un tēvu viņš bija redzējis ļoti reti. Viņš godāja un apbrīnoja šo vīru, kurš allaž nēsāja tik skaistu uniformu un izturējās cienijami un mierīgi. Zēns bieži naktī miegā raudāja, jo bija domājis, ka tētis vakarā atnāks novēlēt viņam arlabunakti, taču viņš jau atkal nebija parādījies.

Tikai viena no auklītēm Andreasam patiesi patika, taču viņa pie Bredoviem uzturējās neilgi – pusgadu –, tad apprecējās un pameta Berlīni. Visām pārējām bija kaut kādi trūkumi. Viena bija sausa, bez humora izjūtas un vienmēr tikai iebiedēja bērnu, otra nemitīgi smējās kā traka un tik daudz runāja, ka izraisīja galvassāpes. Kāda cita atstāja zēnu pilnīgā novārtā un galu galā tika atlaista, vēl viena zaga kā žagata. Pēdējai bija draugs, kurš allaž uzradās Bredovu namā, kad pulkvežleitnanta nebija mājās, un solīja Andreasu “nomušīt”, ja viņš to izpļurkstēs savam tēvam. Reiz Andreass abus novēroja, kad viņi milējās uz dzīvojamās istabas paklāja, pēc tam puikam bija šoks, naktīs rādījās murgi un pazuda apetīte. Pat gandrīz nekad klāt neesošajam pulkvežleitnantam tas nevarēja palikt nepamanīts, un beidzot viņš no dēļa izdibināja, kas atgadījies. Līdz ar to auklīšu ēra bija beigusies, un kārtā pienāca tantei Gudrunai.

Katrā ziņā no tantes Gudrunas nevarēja sagaidīt, ka viņa nodosies kaut kādām amorālām darbībām. Viņa bija pulkvežleitnanta vecākā māsa un tipiska vecmeita. Gudruna ienīda visus vīriešus – galvenokārt tā iemesla dēļ, ka neviens nekad nebija izrādījis par viņu interesi, – un tāpēc neatlaidīgi pūlējās ar īpašu centību un neizsakāmu degsmi kompensēt dzīvesbiedra neesamību. Viņa ar visu mantību pārcēlās uz brāļa namu, un nepagāja neviena diena, kad viņa visai pasaulei nebūtu norādījusi, cik milzīgu darbu tuvākmīlestības vārdā veic. No šī brīža

mazais Andreass visbiežāk dzirdēja teikumu: “Tu nemaz nezini, cik pateicīgam tev ir man jābūt!”

Kad bija sācies karš un pulkvežleitnantam bija jādodas uz fronti, Andreasa vientulība bija kļuvusi vēl lielāka. Zēna dzīvi joprojām piepildīja skola un jaunatnes organizācija, un Kristīne, taču nebija vairs neviena pieaugušā, kuram uzticēties, kuru mīlēt un kuram viņš varēja līdzināties. Vienīgais, pie kā Andreass turējās, bija doma: karš drīz beigsies, un tētis atgriezīsies!

Nu tēvs bija miris. Šis vakars viņam uz mūžu paliks atmiņā. Gaiši zilās vakara debesis aiz loga, pāris sārtas saules apspīdētu mākoņu, telpā smaržoja pēc sautējuma un sviedriem. Tante Gudruna allaž izlika darbā sevi visu. Andreass redzēja tikai viņas plato muguru un apaļīgās, sarkanās rokas, kas kustējās gandrīz nikni. Uz puiku nepaskatījusies, viņa teica: – Jautājums ir tāds: kas tagad būs ar tevi?

Andreass nekad neaizmirsīs to pilnīgas bezpalīdzības sajūtu, kas viņu tajā mirklī pārņēma.

Pēc nedēļas Bredovu namā ieradās jauns kareivis, kurš bija atradies pie pulkvežleitnanta tā dzīves pēdējās minūtēs. Viņš pastāstīja, ko aizgājējs bija licis nodot dēlam.

– Viņš raizējās par tevi. Lika tevi pasveicināt un pateikt, ka tevi ļoti mīl. Un iedeva man šo te. – Zaldāts iebāza roku jakas kabatā un kaut ko izvilka. Tas bija zelta gredzens, kuru tēvs vienmēr bija valkājis un kuru Bredovu ģimenē no paaudzes paaudzē tēvs nodeva tālāk vecākajam dēlam. – Viņš teica, ka tagad tas ir tavs. Un lai nekad viņu neaizmirsti.

Nekad. Andreass viņu nekad neaizmirsīs.

Neilgi pēc tam tante Gudruna aizvien biežāk sāka gausties, ka viņa esot par vecu un nogurušu, lai viena uzaudzinātu bērnu, turklāt viņa esot daudz paveikusi savā dzīvē un pelnījusi beidzot padomāt arī par sevi. “Ja tikai es zinātu, ko ar tevi iesākt!” viņa arvien sacīja Andreasam, kuram nebija ne jausmas, ko uz to atbildēt.

Par laimi, bija vēl viens radnieks – tantes Gudrunas un pulkvežleitnanta brālēns. Rūdolfš Bredovs jaunībā bija izceļojis uz Ameriku un tur īsā laikā ticis pie turības; viņš bija gudrs un nebaidījās riskēt, un tagad pārvaldīja veselu impēriju – “Bredova

industrija” –, kas ietvēra viesnīcu ķēdi, restorānus, naftas ieguves laukus Teksasā un privātu lidsabiedrību. Andreass nekad nebija redzējis leģendāro tēvoci Rūdolfu, taču zināja, ka viņš tiek uzskatīts par melno avi, jo ģimenē spekulācijas tika nosodītas kā nepiedienīga nodarbe. Bet tas tantei Gudrunai, protams, netraucēja sazināties ar brālēnu un tik ilgi uzplīties ar vēstulēm, līdz viņš bija gatavs uzņemt pie sevis apaļo bāreni. Savu bērnu viņam nebija, sieva Judīte jau sen vēlējās kļūt par māti, tāpēc šis šķita saprātīgs risinājums. Tante Gudruna bija ļoti satraukta. – Tu esi izvilcis lielo lozi, Andreas, cerams, tas tev ir skaidrs! Kaut kad tu mantosi visu. Varbūt tad atminēsies savu tanti Gudrunu! Tev taču nav ne jausmas, cik pateicīgam tev ir man jābūt!

Andreass samulsis ļāvās notikumiem, kas strauji attīstījās. Puika nepaspēja ne attapties, kad viņam jau bija rezervēta kuģa biļete un priekšnamā sakravāti stāvēja viņa koferi. Viņš bija ļoti nobēdājies, jo vajadzēja pamest Kristīni, par kuru viņš raizējās un kuru vislabprātāk būtu paņēmis līdzi, nevis atstājis Hitlera Vācijā. Gestapo atkārtoti bija ieradusies meitenes mājā un nopratinājusi abas ar māti. Andreass jutās gandrīz kā nodevējs, jo gatavojās kuģot pāri Atlantijas okeānam.

Rūdolfis un Judīte Bredovi uzņēma viņu atplestām rokām, un īpaši Judīte jau ar pirmo sekundi iemilēja viņu no visas sirds. Tragiskā kārtā šī mīlestība nāca par vēlu, lai atbrīvotu zēnu no viņa vientulības un apmulsuma, lai atlīdzinātu par bērnībā piedzīvoto pamestības sajūtu un vēso attieksmi no līdzcilvēku puses. Arvien biežāk Andreasam uzmācās grūtsirdīgs noskaņojums. Viņš centās slēpt savas skumjas, jo zināja, ka tās Judīti sarūgtina, taču tās bija nolasāmas no viņa acīm. Dažkārt Andreass domāja, ka varbūt būtu labāk, ja Kristīne atrastos viņam līdzās, un tad viņš atcerējās kopā pavadītās pēcpusdienas, noslēpumus, kuros abi dalījās, un zēnu pārņēma ilgas un raizes. Turklāt, laikam ritot, no Vācijas pienāca arvien sliktākas ziņas – tika bombardētas pilsētas, tūkstošiem ļaužu gāja bojā uzlidojumos. Andreass arvien nomākts prātoja, vai Kristīne un viņas mamma joprojām atrodas Berlīnē vai arī patvērušās drošībā laukos.

Ņujorka Andreasam nozīmēja durvis uz jaunu pasauli, dzīvi augstu virs Centrālparka, brīvdienas Martasvinjardas salā vai arī

Teksasas rančo, tā nozīmēja privātskolu un vēlāk ekonomikas un jurisprudences studijas Hārvardā, smalkus restorānus un balles, šoferi, savu vannasistabu un tenisa stundas. Uz dzimšanas dienas svinībām viņš drīkstēja uzaicināt klasesbiedrus, tur bija saldējums un laimes aka, un Judīte izklaidēja viesus ar spēlēm. Visu savu maigumu viņa dāvāja svešajam bērnam. Andreass pieķērās viņai, un Judīte varēja uz zēnu paļauties. Vienīgais, ko viņš nespēja dāvāt jaunajai mammai, bet viņa to ļoti būtu vēlējusies, bija augoša zēna dabiskā, bezrūpīgā liksmē.

“Tu esi pārāk nopietns savam vecumam,” Judīte bieži teica. “Kas tevi tā skumdina?”

Andreass tikai pasmaidīja, taču būtu varējis atbildēt: “Skumjas mani pavadīs, kamēr vien dzīvošu.”

Astoņpadsmitajā dzimšanas dienā – tā bija 1945. gada maijā, un Vācija nupat bija kapitulējusi – Rūdolfs iesauca audzudēlu savā darbistabā un pasniedza viņam biezu aploksni. – Tas tev, Andreas, – viņš sacīja, – mana testamenta kopija. Esmu iecēlis tevi par vienīgo mantinieku. Reiz tu dabūsi visu, kas man pieder.

Viņam piederēja miljoni. Andreass gribēja kaut ko teikt, bet Rūdolfs atmeta ar roku. – Es to nedarītu, ja nezinātu, ka pratīsi ar visu rīkoties. Tu arvien esi pierādījis, ka esi prātīgs un uz tevi var paļauties. Es tev ļoti uzticos, Andreas.

– Vai tu patiesi domā, ka tas man būs pa spēkam? – Andreass šaubīdamies jautāja.

– Esmu par to stingri pārliecināts, – Rūdolfs atbildēja.

Andreasam bija divdesmit pieci gadi, kad Judīte nomira no smadzeņu audzēja. Pēc četriem gadiem Rūdolfs cieta helikoptera avārijā. Vēl veselu dienu viņš, smagi ievainots, gulēja Teksasas slimnīcā un, īsi pirms nāves vēlreiz nācis pie samaņas, ieraudzīja Andreasu, kurš nekavējoties bija ieradies no Ņujorkas un sēdēja pie viņa gultas. – Andreas, tev vajadzētu apprecēties, – viņš teica, – un tikt pie bērniem. Vienam būt nav labi.

Turpmākajos gados Andreass allaž atcerējās šos vārdus, kad viņu sāpināja vientulība un viņš sakostiem zobiem pārcieta depresijas. Jaunais vīrietis metās darbā un centās arī nedēļas nogalēs ne brīdi nesēdēt dīkā. Viņa sekretāres vaidēja, jo priekšnieks radīja daudz stresa. 1967. gada vasarā, kad Andreasam

bija četrdesmit gadu, viņš piedzīvoja infarktu. – Ja iespējams, – ārsts uzsvēra, – tad izvairieties no atkārtotas sirdslēkmes, mister Bredov. Jūs esat pārāk jauns, lai jūsu pumpis jau tagad neizturētu.

Kopš astoņpadsmitās dzimšanas dienas Andreass arvien bija mēģinājis kaut ko uzzināt par Kristīnes likteni. Vēl joprojām viņu mocīja sirdsapziņa par to, ka bija pametis Vāciju bez savas draudzenes. 1969. gada rudenī viņa privātdetektīvi Eiropā varēja pavēstīt iepriecinošu ziņu.

“Mēs atradām Kristīni. Viņas tēvs nomira 1940. gadā. Kristīne un viņas māte kaut kā pārcieta kara laiku, un neviens viņas vairs netraucēja. Vēlāk Kristīne apprecējās ar itāļu tirgotāju Džuzepi Belino, un tad viņi abi pārcēlās uz Londonu. Viņiem piedzima dēls Dāvids. Neilgi pēc mazuļa nākšanas pasaulē Džuzepe Belino nomira no smaga plaušu karsoņa. Kristīne un Dāvids palika vieni. Puikam šobrīd ir deviņi gadi.”

Andreass nekad neaizmirsīs to brīdi, kad pirmo reizi ieraudzīja Kristīni un mazo Dāvidu. Kas viņš bija par skaistu zēnu! Slaids un bāls, melni mati – viņa itāļu tēva mantojums –, gaišas acis, kuras lūkojās mazliet sapņaini un piepeši spēja kļūt pavisam modras, kad viņš tika uzrunāts. Andreass noliecās pie puikas. – Tātad tu esi Dāvids. Dāvids Belino.

Zēns pamāja ar galvu. Ikviens cits būtu uzskatījis, ka Dāvids ir pārāk nopietns savam vecumam, taču Andreasam nebija nekādas pieredzes ar bērniem. Viņš redzēja tikai tīro, bērnišķīgo sejiņu, un viņam bija sajūta, ka beidzot ir atradis cilvēku, kam dāvāt visu savu mīlestību un maigumu.

Andreass un Kristīne izbaudīja savu atkalredzēšanos; viņi abi nekad nebija pārstājuši dzīvot pagātnē un kopā varēja atdzīvot visas tās atmiņas, kurās pagājušo gadu laikā vienatnē bija kavējušies. Andreass uzzināja, cik ļoti Kristīne bija pārdzīvojusi sava tēva un vēlāk arī vīra nāvi.

– Tētis man bija viss, – Kristīne teica, – es viņu dievināju un nekad nespēju samierināties ar viņa pārāgro nāvi tajā briesmīgajā nometnē. Džuzepe bija tētim mazliet līdzīgs. Es viņu ļoti mīlēju. Viņš bija divdesmit gadu vecāks par mani un sniedza

man siltumu un drošību. Domāju, ka neizturēšu, kad Džuzepe piepeši nomira. Ja man nebūtu Dāvida, varbūt es arī nespētu izturēt. Dāvids ir viss, kas man palicis. Es tik ļoti mīlu šo bērnu, Andreas, tas nav vārdos izsakāms, ko es pret viņu jūtu. Vēlos, lai dienās viņš izaug par vīrieti, kāds bija mans tēvs.

Dāvids lielām acīm noklausījās tajā visā. Viņš bija klāt arī tad, kad Andreass neilgi pirms došanās atpakaļ uz Ameriku palūdza Kristīni ienākt dzīvojamā istabā, iespieda viņu atzveltnī, pats apsēdās iepretim un saņēma viņas plaukstu. – Kristīn, esmu kaut ko apdomājis. Būtu jauki, ja tu piekristu manam plānam un aiz nepamatota lepnuma to nenoraidītu. Tu zini, man nav mantinieku. Pēc manas nāves kādam būs jāpārņem “Bredova industrija”, un esmu nolēmis, ka tas būs Dāvids. Nē, nepārtrauc mani. Es mīlu tavu dēlu. Saproti, man nav bērnu, un viņam vairs nav tēva, tāpēc es viņu mazliet uzskatu... par savu dēlu. Viņš ir apburošs, gudrs, skaists puika. Man viņš iemieso pasauli, kādai tai jābūt pēc tam, kad briesmas ir garām. Tādi cilvēki kā viņš var mūs un visus, kas nāks pēc mums, pasargāt, lai vairs nekad nebūtu jāpiedzīvo tas, ko piedzīvojām. Viņam ir jābūt visām iespējām, vai saproti? Vēlos, lai viņš saņem vislabāko izglītību, es par to maksāšu. Vēlos, lai reiz viņš kļūst par bagātu, varenu vīru, kura vārdiem var uzticēties, kurā ieklausās un kuru respektē. Kristīn, es tik ļoti to vēlos. Gribu piedalīties viņa audzināšanā un dot viņam visu, pirmām kārtām gribu rūpēties par Dāvidu, jo es pats pārāk vēlu iepazīnu rūpes un gādību. – Tad Andreass klusām piebilda: – Mēs varēsim ar viņu lepoties.

Viņš bija izteicis skaļi Kristīnes visapslēptākās domas. Viņi klusi uzsmaidīja viens otram, divi cilvēki, kuri palika iesakņojušies savas atmiņas izlolotajās ainās un bērnu bija izraudzījušies par savas dzīves acuraugu.

Viņi pašreizējā veltīja sevi bērnam un dāvāja tam bezgalīgu mīlestību.

Andreass joprojām gulēja uz grīdas, ārā sprāga svētku raķetes, un tēva gredzens griezās viņam vaigā. Uz brīdi viņš sajūtās pietiekami spēcīgs, lai vēlreiz mēģinātu tikt pie telefona, taču pirksti atkal taustījās tukšumā. Sabrukdam uz paklāja, viņš sāka

prātot. Vai viņš bija nēsājis aparātu sev līdzī kā agrāk? Nē, to viņš nekad nedarija, kopš bija zaudējis acu gaisu. Telefons visu laiku stāvēja viņam zināmā, noteiktā vietā. Neviena sekretāre, neviena apkopēja nebūtu uzdrošinājusies to pat pārvietot uz vienu vai otru pusi. Viņš vairs nenoskaidros šo mistisko lietu, to Andreass zināja. Viņš nomirs.

Žurnālisti, rakstot par viņu, vienmēr pieminēja viņa pasakaino dzīvi, "amerikāņu sapņa īstenošanu". Jautāts par to, Andreass allaž bija atbildējis: "Tas bija mans liktenis. Tas ir viss."

Arī viņa pēdējās minūtēs Andreasam ienāca prātā doma par likteņa lomu cilvēka dzīvē. Tikai tagad, pēc zināma laika, savirknējās atsevišķi notikumi, veidojot stāstu, kura beigās viņš šobrīd piedzīvoja. Kāds slepkava pirms septiņiem gadiem bija šāvis uz viņu, kad viņš atstāja viesnīcu "Plaza", turklāt vīrietis bija gribējis nogalināt nevis Andreasu, bet gan viņa sekretāri, kura bija pametusi šāvēju cita kavaliera dēļ. Viņš bija slikts mērķētājs – Andreass nokrita zemē un palika guļam asins peļķē. Vairākas dienas ārsti cīnījās par viņa dzīvību. Viņam bija pamatīgi apsaitēta galva, un viņš neko nevarēja redzēt, bet, kad pārsējus noņēma, viņš arvien vēl neko neredzēja. Iespējami saudzīgi Andreasam tika pavēstīts, ka viņš ir zaudējis redzi. Ja viņš nebūtu akls, tad tagad varētu redzēt telefonu.

Un šajā gadumijas naktī viņš bija viens tikai tāpēc, ka Dāvids bija kopā ar to viegla uzvedības sievieti, kuru bija izraudzījies par savu lielo mīlestību. Ļoti jaunu skaistuli no Bronksas, kura bija iemantojusi apšaubāmu slavu, kaila dejojot krogā. Andreass, protams, nebija viņu redzējis, taču bija dzirdējis viņas balsi, sajutis viņas auru.

– Viņa nemīl tevi, Dāvid. Tici taču man. Viņa grib tavu naudu un labo dzīvi, ko var baudīt, būdama tev līdzās. Viņa tevi tikai izmanto! – Andreass tikpat labi būtu varējis sarunāties ar tukšu gaisu. Šai naktij vajadzēja būt viņa pēdējam mēģinājumam. Viņš aizsūtīja prom personālu, pasūtīja no restorāna zviedru galdu, nolika dzesēties šampanieti, palūdza Dāvidu uzlikt skaņuplati. Kādu brīdi, ieturot maltīti, viņi runāja tikai par mazsvarīgām lietām, tad Andreass piesardzīgi novirzīja sarunu uz Lauru Hārtu.